

2010

SBM MAGAZINE

7de Studie- & Beroepenmarkt Bonaire

Het is van essentieel belang dat jongeren een goed beeld hebben van de studie- en werkmogelijkheden. Hiermee kunnen ze een weloverwogen keuze maken. Deze keuze hoeven de jongeren niet alleen te maken. Ouders, mentoren, decaan, docenten, vrienden, begeleiders, websites, onderwijsinstellingen en beroepsbeoefenaars kunnen de nodige ondersteuning geven. Ook de Studie- & Beroepenmarkt geeft ondersteuning met dit jaar als motto:

“Hoben, bin informá bo mes, ta boso ta e futuru!”

De Studie- & Beroepenmarkt Bonaire draagt bij aan het keuzeproces van de jongere door het samenbrengen van instanties, bedrijven, onderwijsinstellingen en de jongeren. Voor het derde achtereenvolgend jaar mogen wij het SBM Magazine uitbrengen. Op de site www.banboneirebek.com onder het kopje “studenten” kun je meer lezen.

Wij hopen dat je veel leesplezier zult hebben en dat de artikelen je zal informeren, motiveren en helpen bij je zoektocht naar de juiste vervolgopleiding.

Commissie SBM Bonaire 2010

INHOUD

Voorwoord van de Gezaghebber	p.1
Hóben, bin informá bo mes,....	p.3
Nederlandse Antillen opgeheven	p.4
Studiefinanciëring	p.7
Studeren aan de UNA	p.8
Een onvergetelijke reis!	p.9
Wat is een leerbedrijf?	p.11
Studeren op Barbados	p.12
Startpagina voor beroepen en opleidingen	p.14
Ik wil vliegen!!	p.15
Afscheid van AMFO	p.18
Deelnemers SBM 2010	p.20

Beste deelnemers en bezoekers,

U participeert aan de studie en beroepenmarkt van Bonaire voor het jaar 2010. Ik dank zowel u als aanbieder alsook u als bezoeker van dit evenement hiervoor. Een beroep is namelijk één van de fundamentele bezigheden om op een positieve wijze bij te dragen aan een vreedzame samenleving.

Het uitoefenen van een beroep biedt kansen om iets toe te voegen aan en iets te verdienen van de gemeenschap. Om een beroep goed uit te oefenen is veel inzet van jezelf en van je omgeving vereist. Er moeten goede leermeesters en scholen zijn waar jij je best kunt doen om het beroep te leren. Maar niemand kan iets voor je leren, dat moet je zelf doen. Dat kost tijd, inspanning en opoffering. En het begint bij een keuze, de keuze om te leren en daarvoor te studeren.

Op deze markt komen vraag en aanbod van studies en beroepen bij elkaar. U bent nu in de gelegenheid. Gun uzelf de tijd en spreek met elkaar. Denk na over uw wensen en kijk of leerling en school bij elkaar passen. Onderzoek of beroepsuitoefenaar en beroepsgroep elkaar aanspreken. Stap welbewust in studie en beroep en u hebt uzelf en Bonaire rijker gemaakt.

Glenn Thodé
Gezaghebber Bonaire

Eerste Hulp Bij Studiekeuze

En tweede. En derde...

Weet je nog niet welke opleiding bij je past?
Kom dan naar de beroepenbeurs voor studenten
in Bonaire of doe de studiekeuzetest op
www.inholland.nl/studiekeuzetest

Kijk voor een overzicht van alle opleidingen op
www.inholland.nl/opleidingen

Hogeschool **INHOLLAND**

BRENGT JE OP IDEEËN

Hóben, bin informá bo mes,.....

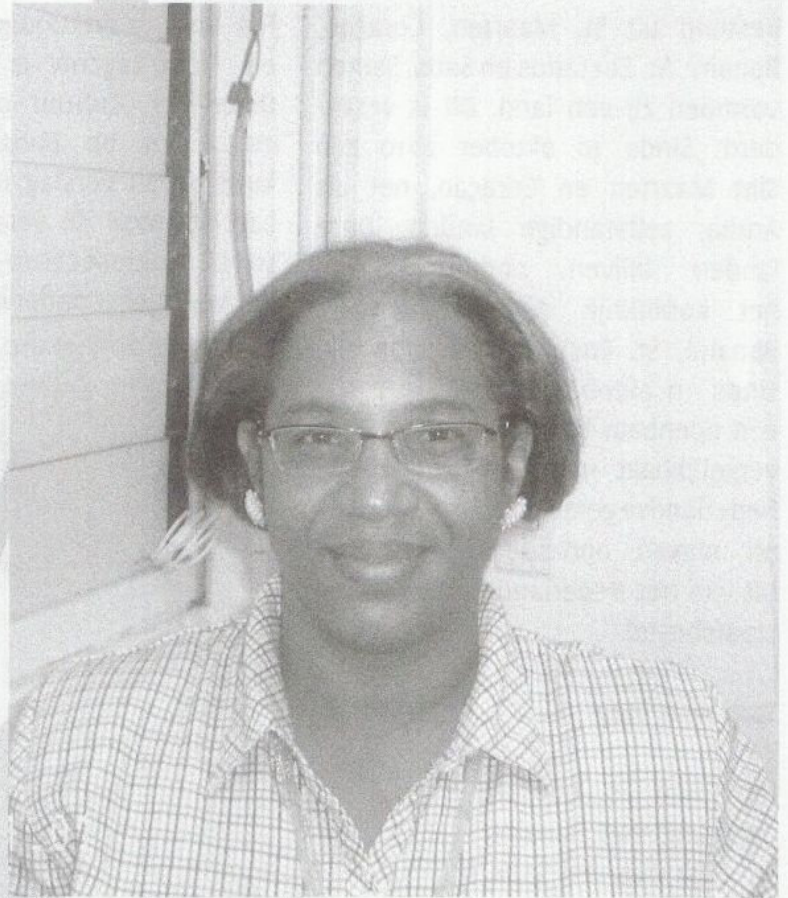
Binnen het beroepskeuzeprocess ga je op zoek naar informatie. Informatie verzamelen en op basis daarvan een goede keuze maken is een kunst op zich. Het is erg belangrijk dat je een plan maakt voor het verzamelen van informatie, zodat je een goed besluit kunt nemen. Jouw besluit zal de koers van je opleiding en je toekomstige carrière op een belangrijke manier beïnvloeden.

Het is belangrijk dat je bedenkt welke informatie je nodig hebt en waar je van plan bent om het te gaan zoeken om de juiste studie- en beroepskeuze te kunnen maken. Er zijn allerlei manieren om aan de juiste informatie te komen zoals: handboeken lezen, informatiemateriaal van opleidingen vragen, zoeken op internet, beroepsbeoefenaar interviewen, bedrijfsbezoek afleggen, informatiebijeenkomst bijwonen, stage lopen, stageverslagen lezen, carrièredagen en studie- en beroepenmarkt bezoeken.

Het is ook van belang dat je bepaalt wanneer en waarvoor je de informatie nodig hebt. Ga je studeren, moet je een sector of een profiel kiezen, zoek je een baan of wil je een cursus gaan volgen, je hebt informatie nodig.

Je begint met de oriëntatie om meer duidelijkheid over jezelf te hebben. Heb je de juiste aanknopingspunten? Heb je de juiste informatie?

Daarna ga je aan de hand van de verkregen duidelijkheid op zoek naar alternatieve studie- en loopbaanmogelijkheden die bij jou interesse, capaciteiten en kwaliteiten passen. Je verzamelt algemene informatie en daarna ga je specifieker te werk.

Nadat je alle informatie zorgvuldig hebt gelezen en je voor jezelf een beeld gevormd hebt van wat je graag wil, bepaal je welke mogelijkheden wel en welke niet in aanmerking komen en maak je de uiteindelijke beslissing.

De laatste stap is de realisatie van jou keuze. Het gaat om allerlei praktische zaken, zoals een sector of profiel kiezen, aanmelden bij de opleiding, een kamer zoeken, een sollicitatiebrief opstellen.

Informatie zoeken, verwerken en een selectie maken zijn noodzakelijk om een verantwoorde en juiste keuze te kunnen maken.

Lilian Paula-Crestian
Studie- en beroepskeuzeadviseur
Dekaan Scholengemeenschap Bonaire

NEDERLANDSE ANTILLEN OPGEHEVEN

Het Land Nederlandse Antillen bestond uit St. Maarten, Curaçao, Bonaire, St. Eustatius en Saba. Samen vormden zij een land. Dit is veranderd. Sinds 10 oktober 2010 zijn Sint Maarten en Curaçao, net als Aruba, zelfstandige landen. Deze landen blijven onderdeel van het Koninkrijk der Nederlanden. Bonaire, St. Eustatius en Saba zijn sinds 10 oktober 2010 een openbaar lichaam, vergelijkbaar met een Nederlandse gemeente, en maken onderdeel uit van het Nederlands staatsbestel.

Stap voor stap

Het plan is om de overgang van Bonaire, St. Eustatius en Saba, naar Nederlandse openbare lichamen, geleidelijk door te voeren. In eerste instantie blijft bij de nieuwe staatsrechtelijke positie van de drie eilanden de Nederlands-Antilliaanse regelgeving gelden. Daarnaast wordt een aantal Nederlandse wetten ingevoerd. Uiteindelijk zal de Nederlands-Antilliaanse wetgeving stapsgewijs worden vervangen door de Nederlandse wetgeving.

Kwartiermakers

Kwartiermakers zijn de voorbereiders die vanuit de Nederlandse ministeries op Bonaire, Saba en St. Eustatius gestationeerd

zijn om voorbereidingen te treffen voor staatkundige hervormingen. Fleur Lagcher is Kwartiermaker Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en woont op Bonaire. Hieronder kunt u een verslag lezen van Fleur Lagcher over de veranderingen die vanaf 10 oktober 2010 plaatsvinden in het voortgezet onderwijs en beroeps-onderwijs op Bonaire.

Fleur Lagcher, Kwartiermaker OCW

Wanneer verandert het onderwijs?

Met de transitie neemt de Nederlandse minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) de verantwoordelijkheid over van het Land Nederlandse Antillen voor het onderwijs op Bonaire, St. Eustatius en Saba. Dat betekent dat de Nederlandse overheid het beleid bepaalt en de wetgeving voor

het onderwijs op de BES opstelt. Samen met de eilandsbesturen is afgesproken dat het Nederlandse onderwijsstelsel op Bonaire, St. Eustatius en Saba wordt ingevoerd. Daarbij wordt er rekening mee gehouden dat de scholen op Bonaire, St. Eustatius en Saba zich in een andere situatie bevinden dan de scholen in Nederland.

- Op 10 oktober 2010 valt het onderwijs onder het toezicht van de Nederlandse Inspectie van het Onderwijs. De Inspectie kijkt naar de kwaliteit van het onderwijs en of de wet- en regelgeving wordt nageleefd.

- Per 1 januari 2011 treden de bekostigingsregels in werking. De scholen ontvangen vanaf dat moment één bedrag in geld waarmee zij alle kosten die zij maken, moeten betalen. Bijvoorbeeld de aanschaf van boeken en lesmateriaal, de salaris-

sen van de leraren en het onderhoud van de leslokalen.

- Vanaf 1 augustus 2011 worden de regels voor de inhoud van het onderwijs van kracht. Een voorbeeld is het aantal uren dat een school verplicht is les te geven per schooljaar. Niet alle bepalingen treden echter meteen in werking. De invoering zal geleidelijk gebeuren over een periode van maximaal 5 jaar.

Verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs

Er wordt gestreefd naar onderwijs van een vergelijkbaar kwaliteitsniveau met dat van Nederland. De scholen zullen worden bekostigd door OCW. Uiteraard bevinden de scholen in de Cariben zich in een andere situatie dan scholen in Nederland. Daarom wordt in overleg met de eilandsbesturen en schoolbesturen op de BES eilanden bepaald wat nodig is. De afgelopen twee jaar is men bezig geweest met een inhaalslag om het onderwijs te verbeteren.

Er is onder andere geïnvesteerd in extra schoolboeken en ander lesmateriaal, zoals lesmethoden, leesboeken, woordenboeken en landkaarten. Verder worden leerlingen getoetst om te kijken of het goed gaat met de leerprestaties, zijn leraren opgeleid om leerlingen met leerproblemen extra hulp te kunnen geven, zijn er schoolbussen aangeschaft en zijn - waar de veiligheid van de kinderen in gevaar kwam - urgente reparaties uitgevoerd aan sommige schoolgebouwen.

Voor wat betreft de huisvesting van het onderwijs is afgesproken dat de eilandsbesturen en OCW zich samen inspannen om de schoolgebouwen binnen vijf jaar op een goed peil te brengen.

Gratis schoolboeken in het voortgezet onderwijs

Voor het schooljaar 2009/2010 is door OCW voor de SGB bijna 1 mln. NAF ter beschikking gesteld voor de aanschaf van gratis schoolboeken voor het voortgezet onderwijs en het beroepsonderwijs (het huidige secundair beroepsonderwijs - SBO). Na de transitie zullen dezelfde regels voor de boeken gelden als in Nederland. Dat betekent dat de boeken - net als in Nederland - voor de leerlingen in het voort-

gezet onderwijs gratis zijn. De schoolboeken voor het voortgezet onderwijs worden voortaan door de scholen betaald.

Dat geldt niet voor de leerlingen in het beroepsonderwijs: daarvoor is vorig jaar eenmalig een uitzondering op de regel gemaakt. De leerlingen in het beroepsonderwijs moeten - net als in Nederland zelf hun boeken betalen.

Les in het Papiaments of Nederlands

In het voortgezet onderwijs op Bonaire blijft de examenstructuur Nederlands, de examentaal Nederlands en de instructietaal Nederlands. Dit betekent dat de hoofdregel is dat het, net als nu, Nederlands de instructietaal is in het onderwijs en de taal waarin de examens worden afgenomen. Uiteraard mag de leraar wel Papiaments gebruiken om de leerlingen wat aanvullende uitleg te geven.

Bij het Praktijkonderwijs (het huidige AGO) zal Papiaments de instructietaal blijven, omdat hier geen examens in het Nederlands worden afgenomen. Nederlands blijft een vak.

Ook in het beroepsonderwijs is de hoofdregel dat het Nederlands de instructietaal blijft en de taal blijft waarin de examens worden afgenomen. En ook hier geldt dat een docent gebruik mag maken van het Papiaments voor een aanvullende toelichting. Voor de leerlingen op beroepsonderwijs niveau 1 mag Papiaments als instructietaal en Nederlands als vreemde taal worden gehanteerd.

Inhoud van het onderwijs

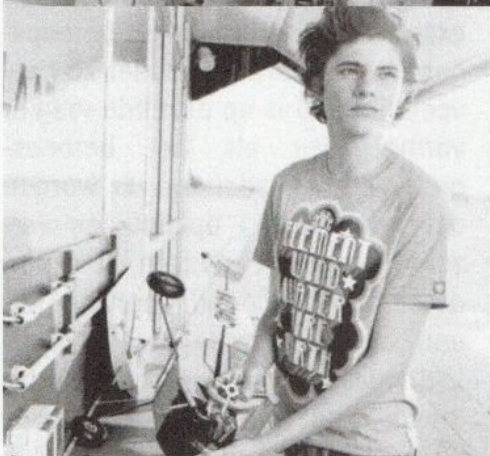
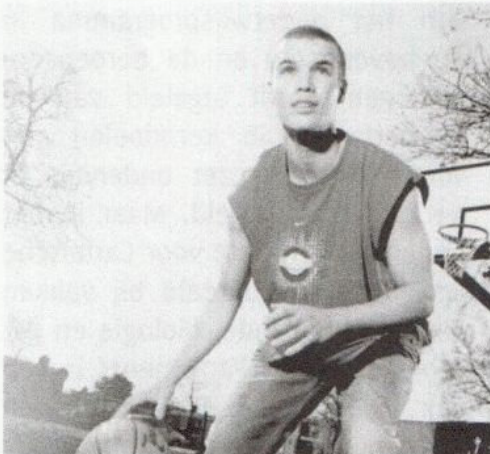
Voor de inhoudelijke inrichting van het voortgezet onderwijs op Bonaire wordt de Nederlandse structuur gehanteerd. Dit houdt in dat de kerndoelen en de inhoud

van het onderwijsprogramma in de bovenbouw en de beroepsopleidingen wordt afgeleid van de eindtermen. Die kerndoelen zijn voor het voortgezet onderwijs in Nederland opgesteld. Maar in het onderwijs is ruimte voor Caribische accenten, bijvoorbeeld bij vakken als aardrijkskunde, biologie en geschiedenis. Het Papiaments is een vak in het vrije deel. Leerlingen kunnen dus voor Papiaments als examenvak kiezen. In het beroeps- onderwijs verandert er niet zo heel veel. Het SBO is op dezelfde manier vormgegeven als het beroeps- onderwijs in Nederland. Er worden dezelfde soorten opleidingen verzorgd in twee leerwegen, te weten de beroepsopleidende leerweg (lerend werken) en de beroepsbegeleidende leerweg (werkend leren). Bij de beroepsopleidende leerweg ontvangt de leerling voornamelijk onderwijs, daarnaast maakt stage (werk) deel uit van de opleiding. Bij de beroepsbegeleidende leerweg is meestal sprake van werkenden die daarnaast een beroepsopleiding volgen.

Examens en eindtermen

Leerlingen die op 01-08-2011 beginnen met het eerste jaar van het voortgezet onderwijs, zijn de eerste leerlingen die worden opgeleid voor een Nederlands diploma. Die leerlingen zullen als eersten een Nederlands examen afleggen (in 2015 de vmbo leerlingen, in 2016 de havo leerlingen en in 2017 de vwo leerlingen). De leerlingen die al voor 01-08-2011 op de SGB zaten, volgen het Antilliaanse programma en leggen examens van de Nederlandse Antillen af.

Er zal rekening gehouden worden met zittenblijvers en leerlingen die zakken door een zogenoemd bezem- jaar. Daarnaast blijft voorlopig de mogelijkheid om een staatsexamen van de Nederlandse Antillen te doen.

Landstede MBO

Ons doel is jou helpen je talent te ontdekken, te ontwikkelen en je ambities te realiseren. Dat doen we door als school persoonlijk, waarde(n)vol, ondernemend en sportief te zijn.

Leren in Landschappen

Bij ons leer je in Landschappen. Dit zijn interessegebieden waarin je kunt kennismaken met je toekomstige beroep en werkveld.

Er zijn er dertien in totaal:
Office & Management, Handel & Commercie, Vrij & Gastvrij, Groen & Dier, Bouw & Architectuur, Techniek & Innovatie, ICT & Technologie, Vormgeving & Entertainment, Gezond & Wel, Onderwijs & Opvoeding, Mooi & Mode, Veilig & Beschermd en Sport & Bewegen.

www.landstede.nl/mbo

Verhoog je arbeidskansen op de Antilliaanse arbeidsmarkt:
Volg een beroepsopleiding bij Landstede MBO in Nederland!

Als je een beroepsopleiding bij Landstede volgt, haal je niet alleen een vakdiploma, maar je doet ook veel praktijkervaring op. Dat betekent dat je na je Nederlandse opleiding meer kans op werk hebt als je weer terug bent op Bonaire of Curaçao. Bovendien maak je kennis met een andere cultuur en verruim je je blik. Daar heb je je leven lang wat aan. Landstede MBO: het overwegen waard!

'Wij bieden veel mogelijkheden', vertelt Margriet Nieuwenkamp van Landstede MBO. Samen met directeur Jan Dobben bemant ze de Landstede-stand op de studiebeurzen op Bonaire en Curaçao. Ze komt zelf uit Aruba, spreekt de taal en weet wat de mensen verwachten van een opleiding. 'Bij Landstede MBO hebben we een groot aantal opleidingen onder meer in de richtingen ICT, kinderopvang en management op detail- en groothandelniveau. We kunnen de studenten huisvesting bieden met maaltijden en de begeleiding is heel zorgvuldig. Ze krijgen een goeie introductie en we helpen hen voor dat ze het diploma binnen de gegeven tijd

behalen. Omdat we goede contacten op de Antillen hebben, kunnen we de studenten een stage aanbieden, waarbij ze kans hebben op een vaste baan.' Margriet denkt dat de studenten heel veel aan een competentiegerichtte opleiding bij Landstede MBO hebben. 'Je leert veel in de praktijk en vindt daardoor makkelijk werk. Daarnaast verbreed je je horizon enorm door te leren in het buitenland. Je neemt veel kennis mee terug, waardoor je uitstekend kunt bijdragen aan de ontwikkeling van je eigen eiland.

Kortom: **Landstede MBO is echt het overwegen waard.'**

Studiefinanciering voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Woon je op Bonaire, Sint Eustatius of Saba? En ga je een opleiding volgen? Dan kun je in veel gevallen studiefinanciering aanvragen.

Laatste keer studielening door FINEB

In het studiejaar 2010-2011 wordt de studiefinanciering voor de laatste keer geregeld door de FINEB. Na de transitie op 10 oktober 2010 wordt deze studielening uitbetaald door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De voorwaarden en bedragen zullen niet veranderen.

Studiefinanciering 2011-2012

Vanaf het studiejaar 2011-2012 zal de studiefinanciering voor studenten van de BES-eilanden wel veranderen. Dit is geregeld in de Wet studiefinanciering BES. Deze wet zal worden uitgevoerd door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De Wet studiefinanciering BES moet nog door het Nederlandse parlement worden goedgekeurd.

Welke opleidingen

Als je een opleiding in het sbo (niveau 1 en 2) doet, bestaat de studiefinanciering uit een gift met daarnaast eventueel een lening. Doe je een opleiding in het sbo (niveau 3 en 4) of in het hoger onderwijs (hbo of universiteit), dan bestaat de studiefinanciering vier jaar uit een prestatiebeurs met daarnaast eventueel een lening. Je prestatiebeurs wordt omgezet in een gift als je binnen tien jaar het afsluitend diploma van de opleiding behaalt. Na de vier jaar prestatiebeurs kun je nog drie jaar een bedrag lenen.

Opleiding

Studiefinanciering

Sbo niveau 1 en 2
Sbo niveau 3 en 4
Hbo en universiteit

Gift (zolang je opleiding duurt) + eventueel lening
Prestatiebeurs (4 jaar) + eventueel lening
Prestatiebeurs (4 jaar) + eventueel lening

Daarna nog 3 jaar alleen lening
Daarna nog 3 jaar alleen lening

Welke landen

Je kunt studiefinanciering aanvragen voor een opleiding op Bonaire, Saba, Sint Eustatius, Aruba, Curaçao, Sint Maarten, de Verenigde Staten van Amerika (VS) en de (ei)landen in het Caribisch gebied. Het bedrag dat je ontvangt, is afhankelijk van het soort opleiding (sbo of hoger onderwijs) en het (ei)land waar je gaat studeren. Je moet de studiefinanciering aanvragen voordat je 30 jaar bent.

Studeren in Nederland

Wil je in Nederland gaan studeren, dan kun je een opstarttoelage aanvragen. Deze opstarttoelage is bedoeld om de reis, uitrusting, inrichting, overbrugging en begeleiding in Nederland te betalen. De opstarttoelage bestaat uit een prestatiebeurs met daarnaast eventueel een lening. Voor de opleiding in Nederland kun je Nederlandse studiefinanciering aanvragen.

Aanvragen Studiefinanciering

Voor meer informatie en voor het aanvragen van de studiefinanciering kun je contact opnemen met FINEB, Lourdes shopping mall, Kaya L.D. Gerharts 10, tel: 717-4919 of 717-8509.

GiRO bank

STUDEREN AAN DE UNA

Mijn naam is Timothy M. Bissessar oud leerling van de SGB. Ik studeer rechten aan de juridische faculteit van de UNA. Momenteel zit ik in de B2/3 fase, met nog 3 jaar te gaan om mijn meester titel in de rechtsgeleerdheid te halen. Voor mij lag de keuze om rechten te studeren voor de hand. Ik heb namelijk altijd interesse gehad in debatteren, juridische kwesties en de politiek. Maar de onzekerheid bij mij lag in het kiezen van een locatie. Ik wist wel van de mogelijkheid om rechten aan de UNA te studeren maar werd sterk geadviseerd om het toch in Nederland te doen. De eerste en luidste argumenten die ik hoorde waren: "het niveau daar op de UNA is niet hoog genoeg", "vanwege de staatkundige herstructurering van de eilanden zou je studie op Curaçao niet geldig zijn als je later wilt werken op Bonaire" en "als je op Curaçao gaat wonen zal je geen studenten leven ontmoeten".

Nou zoals velen van jullie heb ik serieus over verschillende van deze argumenten nagedacht. Maar achteraf waren ze niet waar. Ten eerste hadden de geruchten over het niveau van het

onderwijs op de rechten faculteit niet verder kunnen liggen van de waarheid. In tegendeel. Ik heb het niveau juist op peil ervaren. Op de rechten faculteit aan

de UNA bestaat een uniek verschijnsel dat nergens anders in Nederland voorkomt. Namelijk het gast docent systeem, wij krijgen colleges van verschillende top hoogleraren die gebonden zijn aan een aantal grote universiteiten in Nederland. Naast hen ontvangen wij

ook colleges van rechters en advocaten. Samen omschrijven wij ze als de "crème de la crème." Over het tweede argument ga ik niet diep op in vanwege het technisch aspect, maar ik kan je garanderen dat dit ook geen relevant argument is. En ten slotte over het studenten leven, nou degene die dit aan mij vertelde had echt geen idee waarover hij het had. Op de UNA bestaat de mogelijkheid om te verblijven op de Campus, hier ontmoet je verschillende studenten met diverse achtergronden. En er is een saamhorigheid binnen de Campus waardoor het verblijven op het Campus voor mij erg gezellig wordt gemaakt. Jaarlijks wordt er een campusraad gekozen die regelmatig leuke activiteiten organiseert voor de campus bewoners.

Als laatste wil ik alle toekomstige studenten alle beste toewensen voor het kiezen van een toekomstige studie. En mijn advies aan jullie is: onderzoek alle mogelijkheden heel goed. Maak dus goed gebruik van deze Studie- & Bevoenmarkt en ga niet alleen uit op het advies van anderen. Achteraf kan ik gerust zeggen dat ik blij ben met mijn keuze.

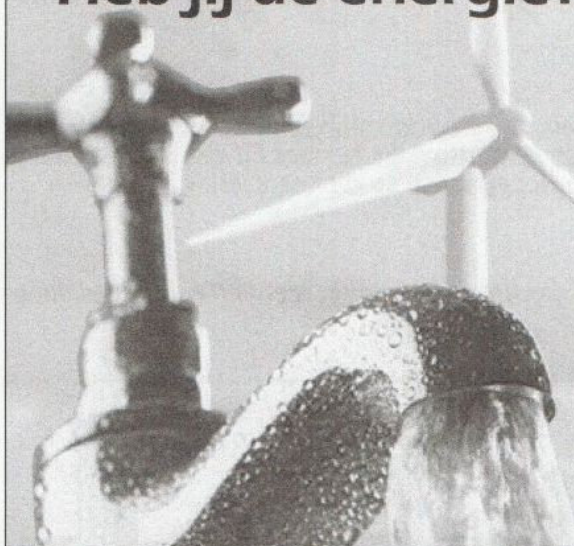
Hou jij van water? Heb jij de energie?

WEB N.V. draagt zorg voor de energie- en watervoorziening, alsmede aanverwante diensten, op het eilandgebied Bonaire.

Begrippen als klantgerichtheid, betrouwbaarheid, professionaliteit, innovatie en toekomstgerichtheid kenmerken de organisatie. Onze medewerkers zijn het belangrijkste kapitaal en we geven hen dan ook de ruimte en mogelijkheden om zich te ontwikkelen.

Met opleiding heb je altijd meer mogelijkheden!

Voor meer informatie:
WEB N.V.
Kaya Carlos A. Nicolaas 3
Kralendijk, Bonaire
Telefoon: 715-8244
Email: web@web.an

Een onvergetelijke reis!

KRALENDIJK – Na veel maanden zweeten en dagen lang werken stonden wij als VWO 5 klas klaar om te vertrekken voor een reis waarbij van alles kon gebeuren. Het vliegtuig stond klaar om veertien vol enthousiaste leerlingen naar Nederland te vervoeren. Met ons waren drie begeleiders die evenals wij met spannende emoties opkeken naar hoe alles zal gaan verlopen. Eenmaal in Nederland aangekomen op zondag 21 maart 2010, kregen we de gelegenheid om onze familieleden te bezoeken en een middagje bij hen door te brengen. Iedereen was moe dus de oogleden werden vroeg gesloten.

Als eerste op de lijst stond de Vrije universiteit van Amsterdam, een universiteit, waar wij een hoop informatie kregen en waarbij er ook veel aandacht besteed werd aan het keuzeproces. Wat de prioriteiten zijn tijdens het kiezen van een studie. Na het bezoek aan de Vrije universiteit van Amsterdam zijn we snel boodschappen gaan doen, we wisten namelijk dat we de volgende dag naar Maastricht moesten.

Eenmaal bij Maastricht aangekomen waren we verbaasd hoe prachtig het gebouw was, we werden verwelkomd door Antilliaanse studenten die ons met een glimlach door de hele dag heen hielpen. Het was interessant om te zien hoe Maastricht ook andere universiteiten en opties aan bod bracht en zo een breed en volledig pakket aanbod dat iedereen in de smaak viel.

Elke avond, na een uur of twee te hebben gereisd op Nederlands drukke snelwegen kwamen we aan bij ons verblijf; Landal Green Parks te Beekbergen dicht bij Apeldoorn. Als studenten moesten we zelf koken en ook zelf een budget maken om genoeg voedsel te kopen totdat we weer boodschappen zouden gaan doen. Dit was erg interessant en erg leerzaam.

Na een leuke dag in Utrecht, waarbij we zowel de universiteit (UU) als de hogeschool (HU) bezochten werden we in twee groepen gesplitst. Een groep mocht de Technische Universiteit Delft bezoeken, terwijl de andere groep de Technische Universiteit Twente mocht bezoeken. Allebei de groepen waren verbijsterd, beide universiteiten waren prachtig, de studies waren zeer uiteenlopend. De binnenstad van

beide steden was rustig en zeer studentvriendelijk, na een bezoek aan de universiteit kregen we altijd de kans om de binnenstad te bezoeken met de studenten die ons de dag ervoor hadden geholpen.

Die vrijdag stond de UVA (Universiteit van Amsterdam) op de lijst. Een mooi gebouw en zeer vriendelijke mensen. De begeleiders van die dag legden veel nadruk op het kiesproces, we kregen de kans om een keuzecirkel in te vullen, waarbij je belangen in evenwicht komen met wat belangrijk is in een studie.

Ik vind het merkwaardig om te noteren dat ik mijn keuze (voor een Bedrijfsinformatietechnologie studie te Universiteit Twente) in Amsterdam heb gemaakt. Het was zeer informeel en nuttig hoe de universiteit een overzicht gaf van alle studies en ook waar ze mogelijk zijn. Mijn klasgenoten en ik vonden dit de moeite waard.

In het weekend gingen we naar een open dag in Rotterdam en je raad het al: Erasmus Universiteit, een universiteit met een hoog onderwijs niveau. Het was een leuke zaterdag en je zag veel studenten die ook interesse hadden in de universiteit. Het ging allemaal zeer snel en de tijd vloog voorbij. Voordat we het wisten stonden we al voor de deuren van Universiteit Groningen en Universiteit Leiden, grote universiteiten met een rijke geschiedenis. Bij beide universiteiten werden we verwelkomd door rechten studenten die veel informatie gaven over hun studie en ook over de universiteit. Eerlijk gezegd waren we nu wel uitgeput toen we eenmaal in Tilburg aankwamen. Bij deze universiteit moesten we een keuzeformulier invullen en keken we naar verschillende vormen van kiezen. Doordat we al veel universiteiten hadden bezocht, kregen we geen nieuwe informatie. Termen zoals PGO, studie-punten, bachelor en Master waren al lang bij ons bekend.

Nijmegen heeft werkelijk een perfect eind gebracht aan onze oriëntaties, een prachtig gebouw. De Universiteit van Nijmegen staat bekend om haar sfeer en die sfeer was duidelijk merkbaar. We werden begeleid door Antilliaanse studenten, kregen een leuke middag aangeboden in de binnenstad en kregen vooral veel informatie. Aan het einde van de dag kwamen we allemaal samen voor een etentje bij Donatello's, een Italiaanse pizzeria in Nijmegen.

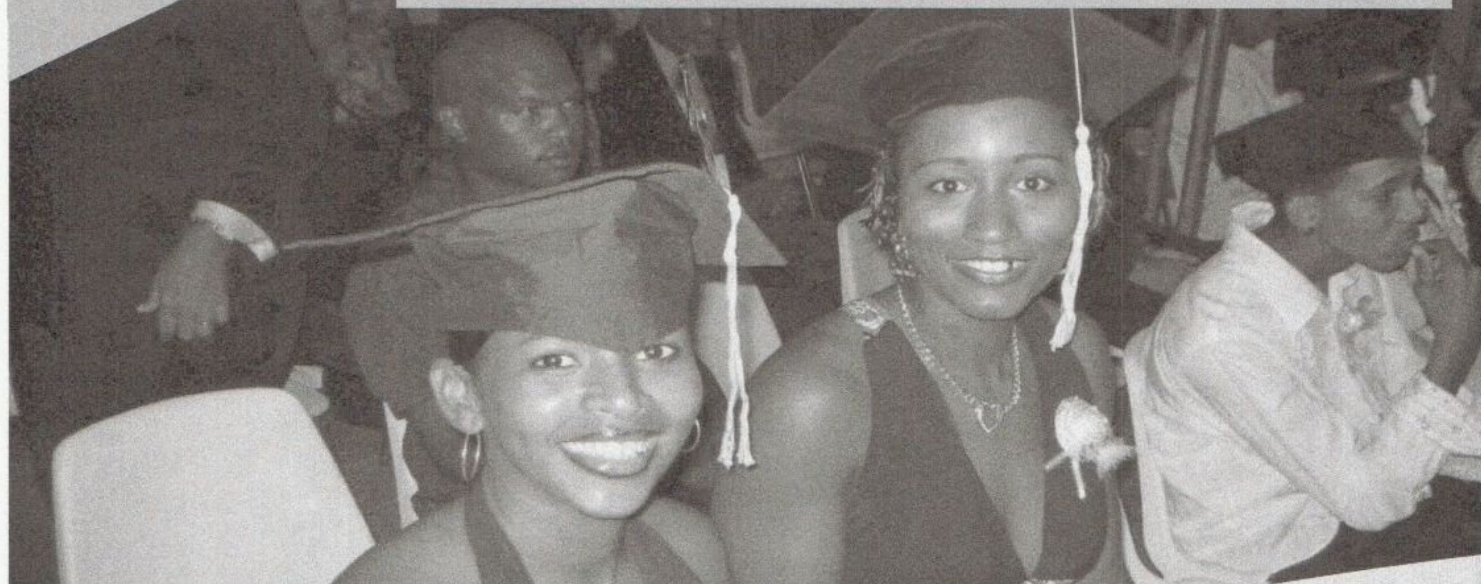
Als ik terugkijk op de oriëntaties moet ik zeggen dat het zeker de moeite waard is. Ik heb mijn keuze gemaakt en zo hebben meer leerlingen uit mijn klas dat gedaan. We zitten nu in VWO 6 en terugkijkend vinden we dat deze oriëntaties zeker noodzakelijk is voor VWO studenten. Het heeft zoveel met zich mee gebracht, zoveel werk, zoveel plezier en soms ook tranen. Een onvergetelijke reis!

Dauri Jansen, VWO 6

FORMA

Formashon Ta Bo Futuro

Edukashon pa Adulto

“FORMA ta ofresé diferente enseñansa riba nivel básiko, trayekto di preparashon pa trabou i kursonan kòrtiku riba nivel di MBO i HBO”

Fundashon FORMA – Kaya Korona 13 – Tel: 7176949
Fax: 7176940 – e-mail: info@telbonet.an
www.fundashonforma.com

- Asistente di Horeca
- Asistente di Konstrukshon
- Asistente kalifika pa trabou (AKA)
- Financial Assistant (BKB & BKC)
- Customer Care (Bon Servisio)
- Sociaal Vormingsplicht (SVP)
- Alfabetisashon (lesa i skirbi)
- Naturalisashon
- Tur Idiomanan pa ekstrahero i lokal

WAT IS EEN LEERBEDRIJF?

1. Wat is een leerbedrijf en wanneer wordt een bedrijf een leerbedrijf genoemd?

Iedereen die leerlingen wil opleiden in de praktijk, heet voor de wet "leerbedrijf". Om leerlingen te mogen opleiden moet een leerbedrijf erkend zijn door het betreffende kenniscentrum.

Een leerbedrijf is dus:

- een bedrijf waar een leerling die een opleiding volgt stage kan lopen,
- een bedrijf waar de leerling in het leerbedrijf zijn/ haar leerdoelen kan realiseren.

Het type werk dat het leerbedrijf aanbiedt, moet aansluiten bij de opleiding van de leerling. Met andere woorden: in een leerbedrijf kunnen leerlingen praktijkervaring opdoen die aansluit op de theorie van de opleiding.

Het leerbedrijf is inhoudelijk verantwoordelijk voor het realiseren van de eindtermen die in de beroepspraktijk moeten worden gerealiseerd. Het verzorgt de begeleiding van de leerlingen tijdens de beroepspraktijkvorming (BPV). Tevens voert het leerbedrijf, op verzoek van de school en volgens de normen van de school, beoordelingsstaken uit.

In het leerbedrijf is er een gecertificeerde leermeester(s) die voldoende tijd en voldoende aandacht aan de leerling schenkt. De leerlingen krijgen de ruimte om te leren.

Er zijn voldoende faciliteiten waardoor de leerling het werk kan verrichten. De leerling kan zich identificeren met ervaren collega's die hetzelfde werk doen.

2. Hoeveel leerbedrijven zijn er op Bonaire?

Momenteel zijn er 14 geregistreerde leerbedrijven. Eenmaal voorzien van een erkenning krijgt een leerbedrijf een registratie nummer en wordt het leerbedrijf geregistreerd in BLISS (Bonaire Leerbedrijf Informatie Service Systeem).

Een overzicht van tot nu toe de erkende leerbedrijven is te vinden op de site van Ban Boneiru Bek: www.ban-boneirubek.com, stage, leerbedrijven.

Er lopen momenteel gesprekken met andere potentiële leerbedrijven. Het is een streven om zoveel mogelijk leerbedrijven te erkennen verdeeld over de verschillende sectoren. Aan elke sector is een kenniscentrum (gevestigd in Nederland) gekoppeld nl.:

- **Zorg & Welzijn:**
Kenniscentrum Calbris
- **Horeca:**
Kenniscentrum Kenmerk
- **Administratie:**
Kenniscentrum Ecabo
- **Techniek:**
Kenniscentrum Kenteq

De reacties zijn tot nu toe positief en men werkt graag mee aan het aanbieden van een stageplek waar de bereidheid om op te leiden, en de kwaliteit een voorwaarde is om een stageperiode, samen met de leerling, met succes af te ronden.

3. Welke voordelen heeft een bedrijf als het een leerbedrijf is?

Een van de wettelijke taken van een kenniscentrum is het erkennen van een leerbedrijf.

Een diploma (binnen het MBO) is alleen geldig wanneer de leerling stage heeft gelopen in een erkend leerbedrijf.

In Nederland kunnen de leerbedrijven een beroep doen op de Wet vermindering afdracht (WVA). Het leerbedrijf betaalt dan minder loonbelasting per leerling. Zo ver zijn we nog niet hier op Bonaire maar willen wel alvast een aanzet doen. Dit is pas het begin van een nieuwe fase binnen het onderwijs hier op Bonaire. Op Bonaire is de erkenning "nog geen" wettelijke verplichting.

Na de transitie, op 10-10-2010, zullen wij als eiland volgens gemaakte afspraken de omgeving vanuit Nederland v

Voordelen voor een leerbedrijf:

- U investeert in mogelijk toekomstig personeel.
- Door opleiden blijft u als bedrijf up to date
- U levert een bijdrage om leerlingen op het eiland te houden

4. Als een bedrijf een leerbedrijf wil zijn, welk proces moet dan doorlopen worden?

Sinds 11 januari 2010 heeft Fundashon FORMA een Coördinator Leren en Werken in dienst. Charmaine Alberto is degene die de potentiële leerbedrijven bezoekt en samen met het bedrijf het erkenningstraject in gaat. De beroepspraktijkvorming (BPV) binnen het bedrijf wordt inzichtelijk gemaakt. De nadruk ligt m.n. bij het ondersteunen van het leerbedrijf. Tevens werkt ze nauw samen met de kenniscentra in Nederland om het erkenningproces volgens de wettelijke afspraken te laten verlopen.

Charmaine Alberto adviseert leerbedrijven bij het scheppen van een goed leerklimaat, een veilige leeromgeving en organiseert training voor eventuele leermeesters.

Wie verleent de erkenning?

Het kenniscentrum voor leren in de praktijk in Nederland, verleent de erkenning.

Bedrijven kunnen contact opnemen met Charmaine Alberto.

In een eerste gesprek kunnen de volgende aspecten aan de orde komen:

- om welke opleiding gaat het
- welk niveau
- hoeveel leerlingen
- welke capaciteiten heeft het LB om op te leiden
- zijn er gecertificeerde leermeesters in de praktijk
- wie coördineert de BPV
- is er contact met de opleiding
- is er sprake van een goed leerklimaat

Eventuele afspraken worden gemaakt en hier wordt in het tweede gesprek

op terug gekomen. In het 2e gesprek staan de volgende punten centraal:

- op welke werkzaamheden kan de leerling ingezet worden
- hoe gaat de begeleiding
- is er voldoende samenwerking met de onderwijsinstelling
- welke afspraken zijn er gemaakt met de begeleidende docent van school
- heeft het leerbedrijf behoefte aan inhoudelijke ondersteuning m.b.t. het beoordelen, begeleiden en op-leiden van de leerling

Voldoet u aan de criteria zoals gesteld in de erkenningenregeling dan vult u samen een formulier in, en ondertekent dit voor akkoord. De documenten worden vervolgens naar een contactpersoon van het desbetreffende kenniscentrum in Nederland verstuurd.

Na goedkeuring kenniscentrum krijgt het leerbedrijf voor vier jaar een erkenning. Het leerbedrijf komt dan in het Registratie Erkende Leerbedrijven en in BLISS.

Drie tot zes maanden nadat een leerbedrijf erkend is voert Charmaine Alberto een gesprek met het leerbedrijf. Tijdens dit gesprek wordt er gezamenlijk gekeken naar de ervaringen tot dusver. Verschillende hulpmiddelen kunnen in deze fase worden ingezet.

Erkenning, een goede zaak.

Bent u als bedrijf geïnteresseerd en wilt u meer weten over de mogelijkheden tot erkenning kunt u contact opnemen met:

Charmaine Alberto
Coordinator leren en werken

Fundashon FORMA
Kaya Manuel Piar #5

T: 717-6413 / 795-1146
F: 717-6940

E-mail:
charmainealberto@fundashonforma.com

Website: www.fundashonforma.com

Studeren op Barbados

Mijn naam is Daniella Bissessar. Ik ben 20 jaar oud en ik studeer geneeskunde op de Universiteit van de West Indies op Barbados. Daarvoor zat ik in de VWO op de S.G.B. Het kiezen van een studie was voor mij erg makkelijk. Vanaf heel jong vond ik het fascinerend en noodzakelijk om anderen in nood te helpen

Vroeger toen ik nog thuis woonde, speelde ik altijd huisarts met m'n familie. Telkens als een van mijn familieleden ziek werd, hielp ik hen om beter te worden. Dat gevoel dat ik krijg bij het helpen van mensen, gebruik ik als motivatie tegenwoordig in mijn studie op Barbados. Mijn passie is mensen in nood helpen, er bestaat geen betere motivatie.

Ik heb niet voor Nederland gekozen, wat de norm is tegenwoordig, nadat je de VWO afmaakt. Ik heb gekozen om te studeren in het Caribische gebied, omdat ik later terug wil geven aan de omgeving die mij hielp op te voeden.

Er moest erg veel geregeld worden voordat ik op Barbados kon gaan studeren. Ten eerste moest ik via e-mail aangeven dat ik geïnteresseerd was om daar verder te gaan studeren. Ik kreeg daarna allerlei formulieren om in te vullen en weer op te sturen.

Als laatste moest ik mijn VWO diploma en een artikel schrijven waarin ik motiveerde waarom ik graag medicijn-

nen wil gaan studeren. Het afwachten van het resultaat was frustrerend. Aan het eind van mijn zomervakantie kreeg ik te horen dat ik een van de zestig mensen was die waren gekozen uit 1000 andere mensen die geneeskunde wilden gaan studeren op de Universiteit van de West Indies. Dat gevoel dat ik kreeg was prijsloos.

Dat was het begin van een heel boeiend school jaar. Ik woon op campus en geloof me, alle verhalen dat je hoort over het universiteit leven is waar. Colleges uren achter elkaar. Weinig slapen vanwege de hoeveelheid leeswerk. Zeer zware tentamens, maar aan het eind van het eerste jaar kun je lekker achteruit zitten op je sofa en tegen jezelf zeggen, "Damn!! I passed."

Tot slot wil ik alle toekomstige studenten succes op de universiteit toewensen.

Bedankt.

Daniella Bissessar

Bo Banko Amigu ta inbertí den futuro.

“Pa mas ku 48 aña, MCB Bonaire ta forma un parti klave di e komunidad Boneriano. Komo partner den un desaroyo sano, nos ta inbertí konstantemente den e rekurso mas importante di nos isla: Nos hendenan. Ora Bo skohe pa un karera serka nos, Bo por ta sigurá di un doño di trabou ku tin Bo adelanto personal na pechu. Ta pesey nos ta forma un Tim Ekstra-ordinario”

Bo Banko Amigu - úniko!

Startpagina's voor beroepen en opleidingen

www.mbowijzer.nl

Op deze site vind je informatie die je kan helpen een beroep te kiezen, en daarmee de opleiding te vinden die bij je past.

www.beroepeninbeeld.nl

Op deze site vind je informatie over alle beroepen die er zijn in het mbo

www.beroepenkrant.nl

Via deze site kom je meer te weten over veel beroepen, opleidingen en open dagen. Ook kun je filmpjes over beroepen en opleidingen bekijken.

www.roc.nl

Alles over opleidingen, beroepen, open dagen voor zowel het vmbo, het mbo, het hbo én particuliere opleidingen. Tja, wat vind je nou niet op deze site?

www.kennisnet.nl

Op deze site vind je een beroepenkrant en een beroepenbeeldbank met clips over diverse beroepen. Maar ook enkele beroepskeuzetesten en informatie over beroepen en sectoren.

beroepen.startkabel.nl

Voor wie zich niet gauw gek laat maken. Duizenden beroepen georganiseerd per sector.

beroepskeuze.pagina.nl

Voor wie maar niet kan kiezen: een startpagina over van alles en nog veel meer op het gebied van beroepskeuze.

mbo.pagina.nl

Go mbo? Een startpagina voor jongeren die op een opleiding op mbo-niveau willen volgen.

www.scholieren.tv

Eerst zien, dan geloven? Maak via korte filmpjes kennis met diverse beroepen.

jongeren.werk.nl

Boordevol informatie over opleidingen en werken. En veel handige links.

www.mбораad.nl

Op deze pagina vind je links naar websites met informatie over beroepen en opleidingen.

!! IK WIL VLIEGEN !!

Interview met Nelgenn Vrutaal

Als kleine jongen wist Nelgenn al wat hij wilde worden. Toen hij acht jaar oud was verhuisden zijn ouders naar Belnem, dicht bij het vliegveld. Nelgenn vertelt over die periode:

In Belnem zag ik vliegtuigen landen en opstijgen, en landen en opstijgen. Toen werd ik helemaal gewoon gek van dat ding. Dat wil ik gaan doen!

In de zesde klas moest Nelgenn kiezen welke opleiding hij zou volgen. Het werd de SGB. Nelgenn vertelt: *Ik was in die tijd nog niet echt serieus. Lekker chillen, maar in de derde klas moest ik echt gaan kiezen welke richting ik op zou gaan. Ik wist het al en zei toen dat ik piloot wilde worden. Natuur en techniek was de richting die ik op moest. Het beroep op zichzelf heeft veel met techniek te maken, met goede keuzes maken. De juiste beslissingen nemen en met mensen omgaan. Het is ook geen baan van negen tot vijf, het varieert veel. Je reist ook heel veel en daar hield ik van. Ik had ook natuur en gezondheid kunnen kiezen, maar natuur en techniek vond ik leuker.*

Nelgenn verloor zijn doel geen moment uit het oog. Op zijn elfde begon hij al op de flight simulator. Een groepje van elf jonge vliegfanaten praatten over vliegen, vlogen op de simulator en gingen online vliegen. Alle jongens wilden piloot worden. Op zijn vijftiende ging Nelgenn voor het eerst mee met Franklin Antoin die een ambulancevlucht naar Curaçao moest maken. *De jongen die naar het ziekenhuis moest was beschoten in de stad en schreeuwde van de pijn. Dat was wel een beetje vervelend. Maar ik had wel gevlogen! Daarna ging ik vaker met Franklin mee, soms naar Aruba. Ik had al veel van hem geleerd toen ik in 2007 op mijn verjaardag mijn eerste echte lesvlucht maakte met Roy Celestijn. Een cadeau van mijn ouders. Ik ben dus met tweemotorige vliegtuigen begonnen en dan pas met eenmotorig.*

Normaal begint een aspirant piloot op een eenmotorig toestel en pas als hij dat beheerst gaat hij over naar tweemotorig. Nelgenn deed het andersom, niet de makkelijkste weg. Ook op school had Nelgenn het niet makkelijk.

Natuur en techniek is geen makkelijke richting. Ik heb eerst Mavo gedaan en daarna Havo omdat veel mensen zeiden dat ik wel gewoon piloot kon worden met Mavo, maar als je een baan gaat zoeken vragen veel maatschappijen Havo of VWO. Dus ben ik naar de Havo gegaan. Die stap van Mavo naar Havo is zo groot, dat is heel moeilijk. Ik ben blijven zitten in de vierde, dat was hard, maar ik heb volgehouden en ben overgegaan naar de vijfde en heb het in 2009 afgemaakt.

Na de eerste lesvlucht met Roy Celestijn wilde Nelgenn natuurlijk meer. Maar vliegen kost heel veel geld. Nelgenn moest het zelf verdienen en moest er hard voor werken. Hij nam allerlei baantjes om geld te verdienen voor meer vlieglessen. Hij werkte bij DiviDivi aan de balie, bij de luchthaven, bij Rocargo, reed de reclame-auto van Caribbean Homes en waste twee keer per week het vliegtuig van de BonAeroClub. Ondanks alle baantjes kon hij niet vaak de lucht in.

Na zijn eindexamen HAVO ging Nelgenn naar Nederland om toelatingsexamen te doen bij de KLM school. Als je daar wordt toegelaten, wordt je opleiding betaald, maar voor het toelatingsexamen moet je 350 euro betalen. Er waren 300 kandidaten die het examen deden.

Ik wou zo graag voor KLM werken, want elke dag zag ik het toestel hier landen. Ik sprak ook met piloten bij de airport en toen ik naar Nederland ging

voor de test, ging ik in de cockpit praten met een jongen die net de opleiding had afgemaakt. Die gaf me nog een paar tips. Samen met 300 jongens en een meisje de 5 testen gemaakt. Net niet gehaald. Gezakt op woordanalogie, ik wist niet wat dat was. Een voorbeeld brood staat tot bakker als vlees staat tot ... dan moet je kiezen van slager of zo, maar er waren ook lastiger vragen. Ik ben op één puntje gezakt. Ik dacht ah nee man, kan niet gebeuren. Het was wel een teleurstelling. Toen ben ik naar voorlichtingsdag gegaan van de luchtmacht. Maar ik was te lang voor SS10 en ik wilde geen helikopter doen.

Teleurgesteld ging Nelgenn terug naar Bonaire, maar van opgeven was geen sprake. In Amerika kun je ook een opleiding volgen. Dat kost wel veel geld. Volgens de vliegschool in Naples, Florida, zou het 38.000 dollar kosten om tot commercieel piloot te worden opgeleid. De ouders van Nelgenn hadden dit niet zomaar op de plank liggen, maar ze hielpen hem zoveel mogelijk. Ze stonden borg voor een lening bij de bank en stimuleerden hem om toch vooral door te gaan. Op 29 augustus 2009 vertrok Nelgen naar Amerika, samen met Amir Marten, een andere jongen uit Belnem. In Amerika kwamen we een andere jongen tegen van Curaçao. Zijn vader is captain bij Insel Air op de MD 80. Met zijn drieën zijn we samen gaan wonen in een appartementje. Elke dag leren en studeren. In het begin voor mijn PPL (private pilot license) was het wel moeilijk. Maar wij gingen heel snel, want we wisten al een heleboel dingen. Op een gegeven moment werd het makkelijker. We moesten minder naar school en meer thuis studeren. Toen kon je vliegen, wanneer je wilde. Na drie weken hadden we ons PPL brevet.

Ze gingen gelijk verder met de studie voor de IFR rating, waarin je leert uitsluitend op instrumenten te vliegen. Dit is het moeilijkste deel van de hele opleiding. Maar het ging voorspoedig en Nelgenn haalde bij het examen 95 procent.

Na de IFR rating moest ik mijn commercial doen. Eerst 250 uren volmaken. Ik had intussen ook multi-engine gedaan en ging tripjes maken. Naar Jacksonville, naar Cedar Key, een klein eiland met een heel smalle en heel korte runway. Dan moest je goed weten wat je deed. En de wind was zo hard, veel vogels waar je op moest letten, maar het was wel een mooi eiland. Ook ben ik veel als copiloot gegaan om uurtjes op te bouwen. Het examen ging goed en toen had ik zoiets van ja, ik ga naar huis!

In tussentijd had Nelgenn nog iets gedaan. Het theorie-examen ATPL. Dat is een Airline Trans

Pilot Licence. Het is een vereiste voor grotere toestellen. Als je bijvoorbeeld bij DAE wilt gaan vliegen moet je dat brevet hebben.

In een heel dik boek stonden dingen die ik niet allemaal begreep, over weight and balance bijvoorbeeld, maar dan gaan ze er heel diep op in. Ook over gevaarlijke goederen moet je van alles weten en hoe je passagiers moet behandelen. Een heleboel dingen, berekeningen - ah - ik kreeg er gewoon hoofdpijn van! In twee en een halve week heb ik het gedaan. Bij de test scoorde ik 80 procent, het laagste dat ik in de opleiding scoorde. Je moet minimaal 70% scoren om te slagen.

De opleiding bleek uiteindelijk veel duurder dan eerst was voorgespiegeld. Halverwege de uren voor het commerciële brevet was de 38.000 dollar op. En dan is die 38.000 op en vragen ze nieuw voorschot om die 250 uur vol te maken. Ik ging naar de instructeur en vroeg hoe komt het dat ik niet uitkom. Zegt hij: ja ze rekenen op de minimale dingen en blablabla. Ik moest mijn moeder bellen en vertellen dat er nog 10.000 dollar bij moest. Uiteindelijk heeft het ruim 50.000 gekost. Mijn moeder is toen naar de bank gegaan. Die wilden eerst niet meer lenen, maar later is het toch gelukt. De \$ 700 voor examen was het laatste en toen was het geld op. Ik kan het pas terugbetalen als ik een baan heb.

Na zeven maanden intensieve opleiding kwam Nelgenn op 17 april weer terug op Bonaire. Hij solliciteerde bij DAE, bij Insel Air, DiviDivi en Winnair. Ook bij een vliegmaatschappij op Barbados. Ten tijde van het interview had hij nog geen baan. Ik had niet gedacht dat het zo lang zou duren om een baan te zoeken. Ik vind het moeilijk om even geduld te hebben, om te wachten. Ik heb veel gesolliciteerd en al dat papierwerk het duurde heel lang. Daarna moet je bellen want, dan zijn ze je vergeten. Veel buitenlandse maatschappijen nemen alleen mensen uit eigen land. Mijn ouders zeggen dat ik geduld moet hebben en dat ik tijdelijk een andere baan moet zoeken. Ik wil geen andere baan. Ik kan gewoon geen andere baan hebben, ik moet gewoon vliegen!

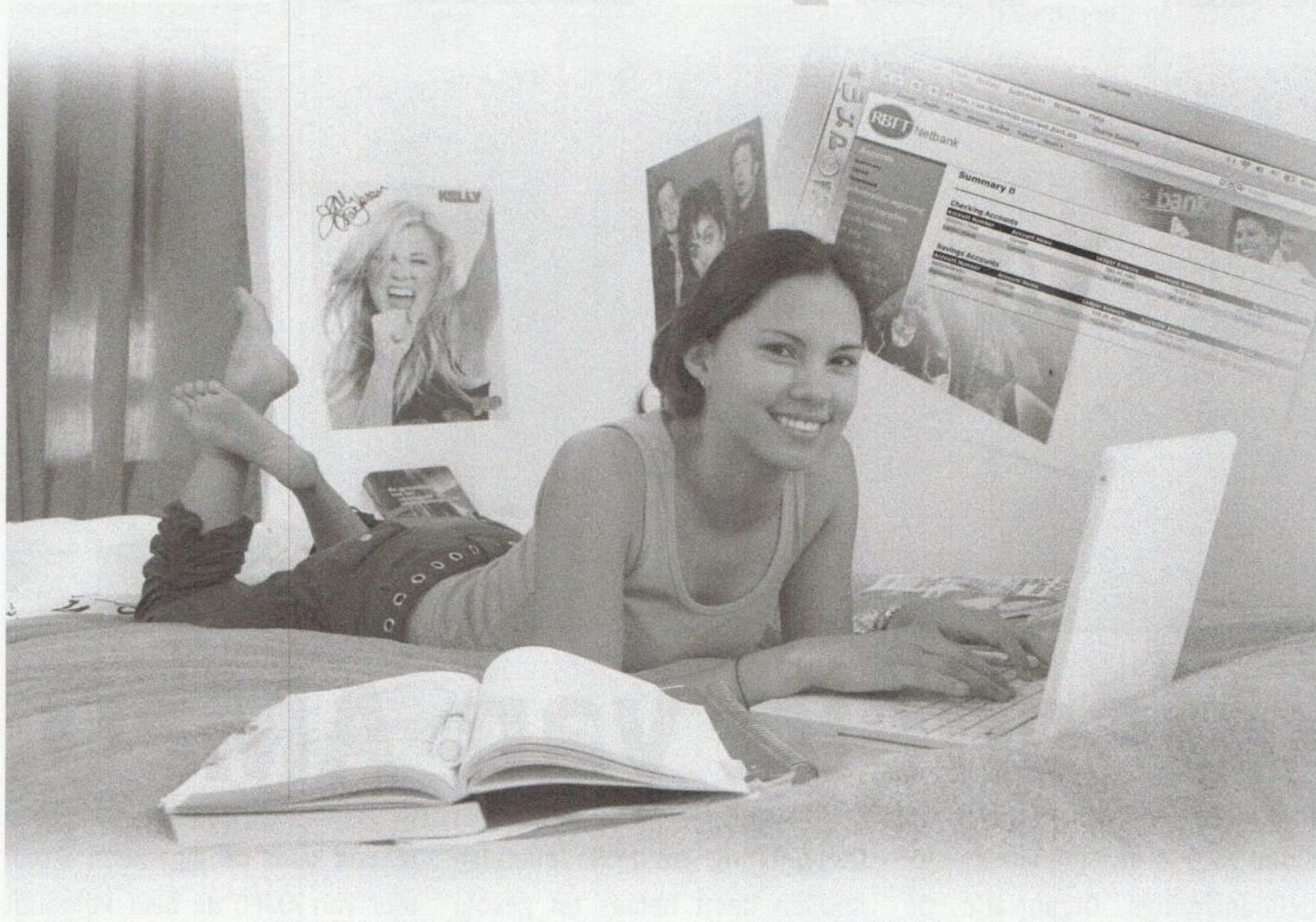
Nelgenn heeft het geduld opgebracht en is er voor beloond. Begin augustus is hij begonnen bij Winnair. Voor degenen die ook piloot willen worden heeft hij het volgende advies:

Gewoon je best op school doen en zeker weten dat je het vliegen wilt doen. Je moet er hard voor knokken. Vliegen is lekker hoor, een heel andere wereld.

voon doen.

Bo propio pakete bankario

Komo estudiante no ta haña mas i mas nesidatnan finansiero. Bo mester kumpra entre otro bo bukinan i komputer pa bo estudio. Tambe bo lo kier divertí ku bo amiganan.

RBTT Bank ta ofrese bo e solushon perfekto pa siña maneha bo sèn den un manera responsabel: E pakete bankario pa estudiante.

E pakete aki ta ensera:

- Kuenta koriente
- Tarheta di ATM (ku por husa unda tin logo di Maestro òf Cirrus)
- Aksesu na RBTT Netbank
- Otro opshonnan manera tarheta di kredito òf kuenta di spar

Pa studiantenan menor di 18 aña, mayornan mester firma huntu òf mester firma e dokumento "Toestemming minderjarige".

RBTT BANK

imagine MORE for yourself.

Afscheid van AMFO

Sinds 2007 is de Antilliaanse Medefinancierings Organisatie de belangrijkste financier van de Studie- & Beroepenmarkt Bonaire. Dit was ook het eerste jaar dat de stichting Ban Boneiru Bèk de organisatie van de SBM op zich nam.

De opheffing van de Nederlandse Antillen heeft helaas tot gevolg dat 2010 het laatste jaar is, waarin de AMFO als financier optreedt voor projecten op Bonaire. Op vrijdag 15 oktober j.l. vond voor de laatste keer de ondertekening plaats van een financieringsovereenkomst m.b.t. de Studie- & Beroepenmarkt Bonaire. Het was tevens het laatste contract dat AMFO ondertekend heeft voor een project op Bonaire. Dit financieringscontract werd onder-

tekend door de algemeen directeur van AMFO de heer Reinoudt Karsdorp en oor de voorzitter van Fundashon Ban Boneiru Bèk, mevrouw Celia Fernandes Pedra.

Op de foto hierboven ziet u vlnr: mevrouw Caroline Cicilia, de heer Reinoudt Karsdorp, de dames Sybilla Dekker en Swetlana Felida, aanwezig namens AMFO, mevrouw Celia Fernandes Pedra en de heer Hans Evers, aanwezig namens Ban Boneiru Bèk.

BDC Online Smartphone Services

Aksesibel rönt mundu via un Blackberry of kwalke otro
tipo di telefon sehular ku konekshon di internet
Disponibel riba tur ret di telefon
Transferensia lokal i internashonal, chèk saldo fasil i mas
Pago di resibu i credit card
Hasi transferensia responsabel i sigur
log on libé i sigur ku un Bdc Online user id i token

Online Banking   *Anytime*
Anywhere

Banco di Caribe - Schottegatweg Oost 205 - Tel: 432-3200 - www.bdcez.com

BANCO DI CARIBE

Deelnemers Studie- & Beroepenmarkt Bonaire 2010

Aruba

Universiteit van Aruba

Bonaire

Aviation Course and Maintenance NV

BONHATA

Brandweer Bonaire

Ennia

FKPD, Fundashon Pa Kwido di Personanan Desabilita

Fundashon Fineb

Fundashon Forma

Fundashon Mariadal

Maduro & Curiels Bank NV

Mangazina di Rei

NGO Platform

POI openbaar lichaam Bonaire

RBTT Bank NV

RCN

SGB SBO

STINAPA

TCB Tourism Corporation Bonaire

Tempo

Voogdijraad Bonaire

WEB NV

Curaçao

British American Books

FPI

IFE- Instituto formashon den Enfermeria

Kustwacht NA & Aruba

Maristella SBO

RK MTS

UNA

University of the Dutch Caribbean

Venequip

Nederland

DUO Dienst Uitvoering Onderwijs

Haagse Hogeschool

Hogeschool Rotterdam

Hogeschool INHOLLAND

Landstede

Universiteit Maastricht

Met dank aan:

Flamingo Communications voor het drukken
en mogelijk maken van het SBM Magazine 2010;

- AMFO • Ban Boneiru Bek • Banco di Caribe •
- Bonaire International Airport •
- Erasmus Universiteit Rotterdam •
- Forma • GiRObank • Green Label •
- Hogeschool Inholland •
- Landstede MBO • MCB • MNO-Vervat •
- RBTT • Telbo • WEB •

voor hun donatie c.q. het plaatsen van hun advertentie.